

Sygn. akt II AKz 283/17

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SA Małgorzata Niementowska

Protokolant: Bożena Waniek

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko M. N.

przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. i in.

zażalenia obrońcy oskarżonej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 10 kwietnia 2017 roku, sygn. akt IV K 131/15

w przedmiocie określenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2017 roku w sprawie o sygn. akt IV K 131/15 Sąd Okręgowy w Gliwicach przedłużył do dnia 1 sierpnia 2017 roku godz. 06:10, stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec oskarżonej M. N., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 6 grudnia 2014 roku sygn. akt IX Kp 935/14.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł obrońca oskarżonej, który zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia, a w szczególności:

a. art. 258 § 2 k.p.k. polegającą na dalszym stosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania w sytuacji, gdy oskarżona nigdy nie utrudniała prawidłowego toku postępowania, wobec czego również i po uchyleniu środka zapobiegawczego oskarżona nie będzie utrudniać postępowania,

b. art. 257 § 1 k.p.k. w zw. z art. 275 § 1 i 2 k.p.k. poprzez zastosowanie izolacyjnego środka zapobiegawczego w okresie ponad 12 miesięcy w sytuacji, gdy z okoliczności sprawy wynika, iż w celu zabezpieczenia postępowania można zastosować wobec oskarżonej, inne mniej dolegliwe środki zapobiegawcze,

c. art. 258 § 2 k.p.k. poprzez przyjęcie za podstawę dalszego stosowania tymczasowego aresztowania przesłanki grożącej wysokiej kary w sytuacji, gdy wskazania przesłanka ma zastosowanie wyłącznie na początkowym etapie śledztwa, natomiast nie może być stosowana w warunkach postępowania sądowego, w szczególności gdy postępowanie przed Sądem I instancji zostało zakończone, chociażby nieprawomocnie,

d. art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez dowolną i sprzeczną z zasadami logiki ocenę zebranego materiału dowodowego co znalazło wyraz w przyjęciu, że dalsze stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec oskarżonej M. N. jest niezbędne w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, z uwagi na duże prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa przez oskarżoną, podczas gdy zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia takiego ustalenia, oskarżona współpracowała z organami wymiaru sprawiedliwości oraz nie utrudniała przebiegu postępowania

2. obrazę przepisów prawa materialnego, a w szczególności:

a. art. 9 pkt 3 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz. U. z 1977 r., nr 38, poz. 167) poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, iż oskarżona oczekując na prawomocne zakończenie sprawy powinna pozostać tymczasowo aresztowana, podczas gdy nie występują ku temu uzasadnione przesłanki,

b. art. 5 ust. 1 lit. c) w zw. z art. 5 ust. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż oskarżona oczekując na prawomocne zakończenie sprawy powinna pozostać tymczasowo aresztowana, podczas gdy nie istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zagrożonego karą, a także nie jest to konieczne w celu zapobieżenia popełnienia takiego czynu lub uniemożliwienia ucieczki.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie postanowienia w przedmiocie przedłużenia stosowania wobec oskarżonej środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zawartym w nim twierdzeniom, lektura akt sprawy nie pozostawia wątpliwości, że w stosunku do oskarżonej M. N. zostały spełnione zarówno przesłanka ogólna tymczasowego aresztowania, jak i przesłanka szczególna ujęta w treści

art. 258 § 2 k.p.k., wskazane przez sąd I instancji.

Przechodząc do kontroli instancyjnej zaskarżonego postanowienia należy stwierdzić, że wymierzenie oskarżonej nieprawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 8 listopada 2016 roku sygn. akt IV K 131/15 kary łącznej 7 lat pozbawienia wolności, w wystarczającym stopniu uzasadnia istnienie dużego prawdopodobieństwa, że popełniła zarzucone jej w akcie oskarżenia przestępstwa, a także zwalnia od dalszej argumentacji

tego przekonania. Tym samym w stosunku do oskarżonej M. N. spełniona została podstawowa przesłanka uzasadniająca stosowanie środków zapobiegawczych określona

w art. 249 § 1 k.p.k.

Wymierzenie M. N. przez sąd I-szej instancji ww. kary powoduje również, że w dalszym ciągu aktualna pozostaje w sprawie szczególna przesłanka stosowania środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym, o której mowa w art. 258 § 2 k.p.k. Wymiar orzeczonej jej łącznej kary pozbawienia wolności pozwala na przyjęcie domniemania prawnego w postaci realnej obawy zakłócania prawidłowego toku postępowania. Nieprawomocne orzeczenie surowej kary, w rozumieniu ww. przepisu, w sposób oczywisty może bowiem skłaniać oskarżoną do podejmowania działań destabilizujących postępowanie, celem chociażby maksymalnego odsunięcia w czasie momentu prawomocnego jej wymierzenia, czy też wdrożenia ewentualnego postępowania wykonawczego. Okoliczność ta z woli ustawodawcy daje podstawę do stosowania środka zapobiegawczego bez potrzeby wykazywania, że oskarżona podejmowała w przeszłości jakiegokolwiek próby bezprawnego wpływania na toczący się proces karny. Obowiązujące przepisy prawa nie wykluczają też dalszego stosowania tymczasowego aresztowania w sytuacji gdy oskarżona, jak podkreśla obrońca, współpracowała z organami wymiaru sprawiedliwości podczas toczącego się postępowania, czy też składała

obszerne wyjaśnienia. Mając na uwadze stadium na jakim znajduje się prowadzone przeciwko M. N. postępowanie, argumentacja ta nie może zostać skutecznie podniesiona, gdyż groźba prawomocnego orzeczenia kary uległa skonkretyzowaniu, tym bardziej więc może dać asumpt do bezprawnych działań ze strony oskarżonej.

Zauważyć należy, że powyższa przesłanka nie utraciła racji bytu, mimo, że oskarżona aktualnie odbywa karę pozbawienia wolności w innej sprawie. Określony cel stosowania tymczasowego aresztowania, który służyć ma zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania, w sposób zasadniczy odróżnia tę instytucję od wykonywania kary pozbawienia wolności, a to ze względu na daleko idące ograniczenia w zakresie korzystania z takich instytucji jak przerwa w karze czy czasowe opuszczenie zakładu karnego, które prawidłowy przebieg postępowania mogą zakłócić.

Przez pryzmat rozważań zawartych w zaskarżonym postanowieniu nie sposób uznać, aby sąd I instancji naruszył określoną w art. 257 § 1 k.p.k., czy też we wskazanych w zażaleniu przepisach międzynarodowego prawa materialnego, zarzucaną przez obrońcę, zasadę minimalizacji stosowania środków zapobiegawczych. Sąd Okręgowy logicznie i jasno wypowiedział się w tej kwestii powołując okoliczności potwierdzające istnienie podstaw do dalszego stosowania wobec M. N. izolacyjnego środka zapobiegawczego. Zaprezentował również trafne stanowisko, że kontynuowanie tymczasowego aresztowania, w oparciu o określone w nim przesłanki jest niezbędne oraz wyraził słuszny pogląd, że aktualnie nie byłoby wystarczające zastosowanie innych środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym, ponieważ nie dają one gwarancji zapewnienia prawidłowego i sprawnego przebiegu dalszego postępowania.

W realiach przedmiotowej sprawy nie można też zasadnie mówić o sugerowanej przez obrońcę antycypacji kary, co może mieć miejsce jedynie wtedy, gdy tymczasowe aresztowanie nie spełnia już swej funkcji zabezpieczenia prawidłowego toku procesu, bądź gdy postępowanie jest prowadzone rażąco wadliwie, lub gdy okres aresztowania zbliża się do prawdopodobnej długości kary realnie grożącej oskarżonej. W niniejszej sprawie żadna z ww. sytuacji nie zachodzi. Jak już wyżej wykazano, zastosowany wobec oskarżonej areszt w dalszym ciągu spełnia swe funkcje, nie można też stwierdzić, aby postępowanie było prowadzone wadliwie czy też przewlekłe. Mając na uwadze rozmiar kary wymierzonej nieprawomocnie M. N., nie można też uznać, iż okres tymczasowego aresztowania zbliża się do prawdopodobnej jej długości.

Mając więc w polu widzenia przytoczone uwarunkowania sprawy, intensywność powołanych przesłanek, która nie uległa do tej pory umniejszeniu w stopniu podważającym celowość dalszego stosowania tymczasowego aresztowania, jak również funkcję środków zapobiegawczych, sprowadzającą się do zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania aż po wydanie prawomocnego orzeczenia, należało przedłużyć tymczasowe aresztowanie M. N. na okres, który w ocenie sądu pozwoli na ukończenie postępowania międzyinstancyjnego i odwoławczego.

Nie dopatrując się we wniesionym środku odwoławczym jakichkolwiek argumentów, czy też okoliczności, które mogłyby uzasadniać uchylenie stosowanego obecnie wobec M. N. środka zapobiegawczego, orzeczono jak w sentencji.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny postanowił jak w części dyspozytywnej.

Z.

- odpis postanowienia doręczyć oskarżonej oraz obrońcy,

- akta zwrócić.

Katowice, dnia 5 maja 2017 roku.